

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

Könnyebb és olcsóbb lesz a bankváltás

A Magyar Köztársaság Országgyűlése 2009. március 23-án elfogadta az egyoldalú banki szerződésmódosításról szóló törvényt. Az új jogszabály alapvető változást hoz a bankok és ügyfeleik viszonyában.

I. Mi változik a fogyasztók számára az egyoldalú banki szerződésmódosításról szóló jogszabály hatályba lépése után?

Átláthatóbb árazás: A hitelt nyújtó bank a szerződés módosításakor egy költségelem változásával csak egyetlen, az adott változással összefüggő ártényező módosítását indokolhatja. (Például: ha a bank a jegybanki alapkamat mozgására hivatkozva mondjuk megváltoztatta a hitel kamatát, a kezelési költséggel már nem teheti ugyanezt..)

Előzetes, személyre szóló értesítés: A bankok csak ügyfeleikkel egyeztetve változtathatják meg a hitelszerződések feltételeit. A tervezett változtatások előtt 60 nappal az ügyfelek személyes értesítést kapnak arról, mit fog megváltoztatni a bank.

Ingyenes kilépés: Az az ügyfél, aki a számára kedvezőtlen változtatásokat nem kívánja elfogadni, díjmentesen visszafizetheti a felvett kölcsönt és felmondhatja a szerződést. (Ez az előírás a jelzáloglevelekkel fedezett, valamint változó kamatozású kölcsönökre nem vonatkozik.)

Változtatási lehetőség élő szerződések esetén: A megváltozott szabályok a jelzáloglevelekkel fedezett kölcsönök kivételével a meglévő hitelszerződések jövőbeni változtatásaira is vonatkoznak. A bankoknak 120 napjuk lesz arra, hogy alkalmazkodjanak.

II. Tévhitek a törvénymódosítással kapcsolatban

Drágulnak-e a banki hitelek? Önmagában a törvénymódosítás miatt ilyen változás nem várható. A bankoknak egy versenyző piacon árbevételük, nyereségük növelése érdekében érdekük kedvező konstrukciókkal ügyfeleket szerezni versenytársaiktól. A gazdasági válság miatt azonban változnak a makrogazdasági feltételek, aminek hatása alól a bankok és azok ügyfelei sem vonhatják ki magukat. A válság miatt egyébként is nehezedő és dráguló hitelezés gondjait nem tisztességes a törvénymódosítással összefüggésbe hozni.

Költséges lesz-e bankot váltani? A jelenleginél kevésbé lesz költséges, hiszen a kilépés díjmentes lesz. Ha a váltás egy kedvezőbb hitel felvételével történik, annak természetesen lehetnek egyszeri költségei. A szerződéses feltételek változását a bank részben az Általános Szerződési Feltételek átalakításával is végrehajthatja, amihez nem szükséges az egyedi szerződések átírása, illetve közjegyző igénybevétele sem.

Rugalmatlanabbá válnak-e a bankok? Nehezebben tudják majd közvetíteni a külső körülményekből fakadó változásokat az ügyfelek felé, s emiatt kamatfelárakkal fognak élni? A jogszabályi változásoknak úgy is eleget lehet tenni, hogy változó kamatozással történő árazásra térnek át a bankok. Ilyenkor ugyanis automatikusan érvényesíthetők a külső változások az árakban. Ilyenkor nem kell 60 nappal korábban értesíteni az ügyfelet, nincs ingyenes kilépési jog. Ezzel a külső körülmények változásához rugalmasan lehet igazodni.

Nehezebb lesz hitelhez jutni? Attól, hogy könnyebb lesz bankot váltani és a szerződésmódosításról informálni kell a fogyasztót, nem kell a hitellehetőségek szűkülésére számítani. A pénzügyintézetek ugyanis a náluk elhelyezett források kihelyezéséből élnek.

Alkotmányellenes lehet-e a törvénymódosítás? Nem. A Polgári Törvénykönyv most is (Ptk) kimondja: „A jogosult a határnapot megelőzően, illetőleg a határidő kezdete előtt felajánlott teljesítést is köteles elfogadni; ilyenkor a teljesítés és a lejárat közötti időre kamat vagy kártalanítás nem jár. A feleknek az ilyen kamatra vagy kártalanításra vonatkozó megállapodása - jogszabály engedélye hiányában - semmis; a semmisség a szerződés egyéb rendelkezéseire nem hat ki.” A mostani törvénymódosítás csupán egyértelművé teszi azt, hogy a bankközi kölcsönök esetén is él a Ptk szerinti szabályozás, szó sincs tehát arról, hogy a törvény beavatkozna a bankok árszabályozásába. Ezen kívül a módosuló törvény jövőbeli módosításokra vonatkozik, nem tekinthető tehát visszamenőleges hatályúnak.

III. Mit remél a GVH a törvénymódosítást követő időszakról?

Új banki termék jelenhet meg (változó kamatozású hitel).

A **banki termékek ára összehasonlíthatóbb** lesz (a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete felhatalmazást kapott egy ilyen honlap készítéséhez szükséges adatok gyűjtésére).

A **bankok nem állnak ellen a változásnak** és nem versenykorlátozó lépésekkel reagálnak az új helyzetre.

IV. Milyen területeken kellene még módosítani a szabályozást?

Erősebb fogyasztóvédelmi rendelkezéseket kell érvényesíteni a meglévő, jelzáloglevelekkel fedezett kölcsönszerződéseknél is (pl. fogyasztói tájékoztatás módja és tartalma, előzetes értesítés, elállási jog, felmondási díj maximálás stb.).

Hordozhatóvá kellene tenni a lakáshitelek állami támogatásait, így azok is képesek lennének jobb banki ajánlatokat elfogadni, akik állami támogatású hitelt vettek fel.

Nem csak a hiteltermékeknél, de az **egyéb banki szerződéseknél** (folyószámla, betét, hitelkártya stb.), továbbá nem csupán a lakosságnak, de a kis- és közepes vállalkozások közé tartozó vállalati ügyfeleknek is **előzetes értesítést kellene küldeni** a szerződések egyoldalú változtatásairól.

Ott ahol, közjegyzői szerződésbe foglalásra kényszerítik az ügyfeleket, a **közjegyzői díjak maximálásával** lehet megoldani, hogy a banki feltételek módosulása miatti szerződésmódosítások ezen költségét ne lehessen az ügyfelekre terhelni.

Budapest, 2009. március 24.

További információ:

Mihálovits András

Gazdasági Versenyhivatal

cím: 1054 Budapest, V. ker. Alkotmány u.5.

levél: 1245 Budapest, 5. Pf. 1036

tel: +36-30 618-6618

email: Mihalovits.Andras@gvh.hu

<http://www.gvh.hu>